

<i>Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky</i>		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
<i>Název:</i>		13
Nebezpečí udušení	Metodický list číslo	N
	<i>Vydáno dne: 29. října 2001</i>	<i>Stran: 2</i>

I.

Charakteristika

- 1) Udušením se rozumí nedostatečný přísun kyslíku potřebného k chodu základních životních funkcí lidského organismu ústy, nosem nebo průdušnicí.
- 2) K udušení člověka může dojít různými způsoby:
 - a) ucpaním úst, nosu nebo průdušnice pevnými nebo kapalnými látkami, otokem, křečemi,
 - b) následným otokem (edémem) plic po zasažení odpovídající chemickou látkou,
 - c) nedostatečným množstvím kyslíku potřebného k dýchání (minimální množství kyslíku ve vzduchu, nutného k dýchání, je uváděno nad 15 % obj.) v prostředí, ve kterém se člověk právě nalézá.
- 3) Příznaky dušení se mohou projevit:
 - a) postižený se chytá za krk a nemůže mluvit,
 - b) obtížným dýcháním (dýchání může být namáhavé a hlučné),
 - c) pěnou u úst,
 - d) modráním rtů, ušních boltců, obličeje a konečků prstů,
 - e) zvýrazněním žil v obličeji a na krku,
 - f) bezvědomím.

II.

Předpokládaný výskyt

- 4) S nebezpečím udušení se mohou hasiči setkat:
 - a) u všech požárů (uvnitř objektů i v otevřeném venkovním prostředí), kde může dojít k vytěsnění vzdušného kyslíku zplodinami hoření nebo použitou hasební látkou, nebo kde dojde ke snížení množství vzdušného kyslíku pod bezpečnou mez,
 - b) v prostředí s vysokým obsahem prachových částic, aerosolů, látek snižujících koncentraci kyslíku (úniky nebezpečných látek),
 - c) při zasypání sypkými nebo stébelnatými materiály, prachem ze zřícených konstrukcí, při tonutí,
 - d) při zástavě dechu následkem pádu,
 - e) při vdechnutí některých plynů (např. nervově paralytické plyny),
 - f) po napadení hmyzem (reakce organismu),
 - g) v prostorech chráněných SHZ plynovým,
 - h) při zásazích ve špatně větratelných prostorách (studny, jeskyně, septiky, žumpy).

III. Ochrana

- 5) Z hlediska taktiky jednotek při zásahu spočívá ochrana životů a zdraví hasičů před nebezpečím udušení v následujících zásadách:
- a) používání ochrany dýchacích cest hasiče, t.j. izolačního dýchacího přístroje a správná volba dalších ochranných prostředků s ohledem na použítá hasiva a nebezpečné látky na místě zásahu,
 - b) dodržování zásad ochrany před *nebezpečím pádu, zřícení konstrukcí, utonutí, zasypaní a zavalení*,
 - c) lékařské vyšetření po zásahu, pokud v jeho průběhu došlo k příznakům dušení,
 - d) spolupráce s odborníky, využívání informací z databází, dokumentace zdolávání požárů a informací právnických a podnikajících fyzických osob. **„Jednotky při zásahu používají dokumentaci zdolávání požárů¹ nebo havarijní plány zpracovávané na základě zvláštních právních předpisů² a dále využívají podmínky vytvořené podniky³“**,
 - e) zabezpečení výměny plynů popř. nuceného odvětrání místa zásahu.
- 6) Ochranné prostředky a další zařízení:
- a) ochranné prostředky hasiče,
 - b) izolační dýchací přístroje,
 - c) detektory vzdušného kyslíku,
 - d) prostředky pro nucenou výměnu plynů.

¹ § 27 odst. 1 písm. g) a § 34 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.

² Např. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně, některých zákonů, vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií) a vyhláška MV č. 383/2000 Sb., kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

³ § 15 odst. 2 vyhlášky MV č. 247/2001 Sb.